

HET VLAAMS-NEDERLANDS GRENSMAASPROJECT

TOELICHTING EN STAND VAN ZAKEN

ir. M. ODOU

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap,
departement Leefmilieu en Infrastructuur,
Bovenbouw, afdeling Coördinatie
Beleidsvoorbereiding

THE FLEMISH-NETHERLANDS BORDER MEUSE PROJECT

Since a couple of years, there is a bordercrossing Flemish-Netherlands cooperation for the study and preparation of possible interventions on both sides of the Border Meuse.

These activities happen with a view to obtain a large area with a great nature value, in which the Meuse has considerably more liberty, than it has now.

This cooperation was officially laid down in a declaration of intention, in which besides the goals of the cooperation also the most important conditions and also organisational arrangements were settled.

Until now, both sides engaged in extensive studies. In the Netherlands this resulted in a EIA for some twelve locations and in the Landuse-Plan Border Meuse, which makes further decision-making possible.

In Flanders resulted a first realizability-study in the choice of the

scenario "living Grensmaas". An intense feasibility study is now being completed. After this, the on both sides proposed interventions will be optimized and the cumulative impacts will be calculated.

Special attention will go to the position of the Thälweg, which forms the border between Belgium and the Netherlands over about 45 kilometers.

In order to recuperate part of the foreseen expences, a joint (Flemish-Netherlands) Interreg-application was delivered. European subsidies of 30 % of the planned expences were granted in April 1997.

On the Flemish side one tries to attune the activities in connection with the gravelrestructuring to the planned developments in connection with the Grensmaasproject.

With a view to this, a projectorganisation is worked out, in which all parties can work together in a constructive way.

INLEIDING

Reeds gedurende enkele jaren bestaat er een grensoverschrijdend Vlaams-Nederlands samenwerkingsverband bij het bestuderen en voorbereiden van mogelijke ingrepen aan weerszijden van de Grensmaas. Deze werkzaamheden gebeuren met oog op het bekomen van een ruim gebied met grote natuurwaarde, waarin de Maas aanzienlijk meer vrijheid geniet dan momenteel het geval is.

In dit artikel wordt aangegeven wat daartoe de aanleiding was, wat het bedoelde project inhoudt en hoe de planning er aan Vlaamse zijde uit ziet.

Vervolgens wordt toelichting gegeven bij de samenstelling van het dossier ten behoeve van financiële tussenkomst in de projectkosten vanuit de Europese unie.

Tenslotte wordt uiteengezet hoe de projectorganisatie gebeurde tot eind 1997 en hoe er vanaf '98 verder zal gewerkt worden.

1. HET GRENSMAASPROJECT

Aan Nederlandse zijde zijn de plannen tot afbouw van de grindwinning gecombineerd met grootschalige natuurontwikkelingsprojecten.

In het voorjaar van 1994 is daartoe de m.e.r.-procedure gestart voor het Natuurontwikkelingsplan Grensmaas; in dit milieu-effect-rapport (MER) dienen de milieu-effecten van een verbreding van de Grensmaas, een verlaging van de oevers en de aanleg van kleischermen (samen het 'concept stroming') onderzocht te worden.

Naar aanleiding van de overstromingen van de Maas adviseerde de Commissie Watersnood Maas (ook gekend als de 'commissie Boertien') eind 1994 deze plannen verder te zetten in combinatie met de bouw van kades rond woonkernen in het winterbed van de Grensmaas. Verdere waterstandsverlaging werd mogelijk geacht door aan Vlaamse zijde op drie plaatsen - zij het in

beperkte mate - over te gaan tot verbreding van de rivier.

Wat Vlaanderen betreft, werd naar aanleiding van de wateroverlast gedurende de winter '93/'94 door de Commissie Desmyter geadviseerd om het bestaande Maasdijkenplan versneld uit te voeren, waarbij de prioriteit uitgaat naar beveiliging, met maximale aandacht voor ecologische aspecten.

Door het grinddecreet¹ werd een duidelijke afbouwstrategie vastgelegd, geconcentreerd op twee grote locaties, nl. de grindzones Kessenich en Aldeneik en de grindzones Meerheuvel-Bichterweerd en Negenoord. Bij de nadere invulling van de herinrichting van de grindplassen zijn er ook mogelijkheden tot natuurontwikkeling van de betrokken gebieden.

¹ decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning

Het is zonder meer duidelijk dat een intensieve samenwerking in dit ca. 45 km lange grensgebied enorme mogelijkheden inhoudt voor de realisatie van een aaneengesloten gebied van enkele duizenden hectare met hoge natuurwaarde.

Naast het natuurontwikkelingsaspect wordt de nodige aandacht besteed aan het voorkomen van wateroverlast en de afstemming van de ontwikkelingen op de diverse andere functies van het gebied (wonen, landbouw, recreatie, drinkwatervoorziening, toerisme, ...).

2. DE INTENTIEVERKLARING

Als gevolg van de Vlaamse wens om betrokken te zijn bij de Nederlandse plannen, gelet op de belangrijke effecten die verwacht worden en omwille van de wederzijdse behoefte tot een goede afstemming van de ontwikkelingen aan beide zijden van de grens, werd op 1 juli 1994 door de heren Theo Kelchtermans, toenmalig Vlaams minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden en Norbert De Batselier, toenmalig minister vice-president en Vlaams minister van Leefmilieu en Huisvesting, een intentieverklaring voor een grensoverschrijdend overlegkader inzake de structuur en de inrichting van de Grensmaasvallei mede-ondertekend.

In deze intentieverklaring leggen de participanten vast:

- dat zij bereid zijn de grensoverschrijdende ruimtelijke structuurvisie voor de Grensmaasvallei (gelegen tussen Maastricht, Maasbracht, het Julianakanaal en de weg Smeermaas-Maaseik-Thorn) realisatiegericht te actualiseren, waarvoor geldt dat:
 - de Nederlandse participanten een bestuursovereenkomst hebben gesloten waarin zij aangegeven hebben hoe zij zullen samenwerken om een voor ieder van deze partijen aanvaardbaar nieuw concept voor het Nederlandse deel van de Grensmaasvallei te realiseren; daarin gaat grindwinning, begrensd tot 35 miljoen ton, samen met natuurontwikkeling, ecologisch herstel van de rivier en recreatie binnen mogelijkheden van landschapsonwikkeling en waterbeheer, met aandacht voor landbouw en drinkwaterwinning, zoals dat in eerste opzet in het Plan Strooming is neergelegd
- en
- de Vlaamse participanten binnen hun vastgesteld beleid met betrekking tot grindwinning en de ruimtelijke ordening de mogelijkheden onderzoeken van versterking, herstel en waar mogelijk de ontwikkeling van natuurwaarden in het Vlaamse deel van de Grensmaasvallei, rekening houdend met andere functies zoals kwantitatief en kwalitatief waterbeheer, de veiligheid en de drinkwatervoorziening;
- dat zij streven naar afstemming van het beleid;

- dat grensoverschrijdende effecten van het voorgenomen beleid in beeld zullen worden gebracht. Daarbij zal onderzocht worden hoe mogelijke, nadelige effecten geminimaliseerd, hersteld of gecompenseerd kunnen worden. Tevens zal onderzocht worden of positieve effecten gemaximaliseerd kunnen worden;
- dat consensus vereist is indien realisatie van beleid aan de ene zijde van de Grensmaas tot dusdanig omvangrijke nadelig grensoverschrijdende effecten leidt, dat bestaande functievervulling aan de andere zijde van de Grensmaas op onaanvaardbare wijze doorkruist wordt en compensatie naar de mening van participanten onvoldoende mogelijkheden biedt;
- dat zij een ad-hoc grensoverschrijdend overlegkader wensen te realiseren waarbij de geëigende procedures en planningsinstrumenten, die aan weerszijden van de grens gelden, onverminderd van toepassing blijven.

In de intentieverklaring werd vooropgesteld dat de besluitvorming rond een grensoverschrijdende ruimtelijke structuurvisie tegen eind 1995 zou kunnen gebeuren. Intussen is gebleken dat het tijdsschema beduidend ruimer is en dat de bedoelde besluitvorming ten vroegste in de loop van 1998 zal plaatsvinden; in de vergadering van de coördinatiecommissie² van 24 januari 1997 werd daarom beslist om het mandaat, zoals bedoeld in de intentieverklaring van 1994, te verlengen tot maart 1998.

3. RESULTATEN TOT OP HEDEN

Begin '94 startte de Nederlandse m.e.r.-procedure voor 12 locaties langs de Grensmaas; de eigenlijke MER-studie werd in 1995 aangevat voor 12 Nederlandse en 3 Vlaamse locaties (de 3 voormelde Boertienlocaties), resp. volgens de Nederlandse en de Vlaamse procedure.

Deze studies zijn praktisch afgerond en vormen de basis voor het Nederlandse Plan Grensmaas, een integraal beleidsplan dat de status van streekplanherziening heeft. De bedoeling is om zowel het MER-rapport als het Plan Grensmaas in het voorjaar van 1998 in het kader van het besluitvormingsproces aan een openbaar onderzoek te onderwerpen.

Aan Vlaamse zijde werd eind '94 een beperkte haalbaarheidsstudie m.b.t. de natuurontwikkelingsmogelijkheden uitgevoerd.

In een tussenevaluatie heeft de coördinatiecommissie in mei 1995 als eerste aanzet van de ruimtelijke structuurvisie het scenario "Levende Grensmaas" vastgesteld; dit scenario laat mogelijkheden voor natuurontwikkeling toe aan weerszijden van de Grensmaas.

Inmiddels werd in Vlaanderen een bijkomende studie uitgevoerd om het gekozen scenario te verfijnen vanuit het oogpunt van natuurontwikkeling.

Rekening houdende met de resultaten daarvan startte begin 1997 een haalbaarheidsstudie, waarbij ook een aantal rivierkundige aspecten worden onderzocht, naast de effecten van de voorgenomen ingrepen op het grondwater- en bodemsysteem en de daaraan gerelateerde milieu- en natuurwaarden, effecten op de landbouw, toerisme en recreatie. In deze effectenanalyse worden eveneens 12 locaties (met inbegrip van de 3 Boertienlocaties, zie figuur 'de gemeenschappelijke Maas in Limburg') bestudeerd. Het eindverslag wordt in februari 1998 verwacht.

Daar waar aan Nederlandse zijde ook duidelijk sprake is van grindwinning en oeververbreding zal aan Vlaamse zijde eerder gewerkt worden met verlaging van de zomerdijken, weerdverlaging en aanleg van nevengeulen om de vooropgestelde natuurdoeltypen te realiseren. Grindwinning is op het Vlaamse grondgebied in het kader van het Grensmaasproject niet geprogrammeerd; dit belet evenwel niet dat bij bepaalde ingrepen toch vrij relevante hoeveelheden grind kunnen vrijkomen.

4. NOG TE REALISEREN DOELSTELLINGEN

Momenteel wordt onderzocht op welke locaties de cumulatieve effecten van Vlaamse en Nederlandse ingrepen dienen bestudeerd te worden en waar het mogelijk is om voorziene ingrepen te optimaliseren (o.m. de flessenhalzenproblematiek).

In de eerste helft van 1998 zal een beleidsmatige vertaling naar de ruimtelijke structuurvisie gebeuren, die de grensoverschrijdende basis vormt voor gewestplan- en streekplanherziening.

Er dient over gewaakt dat de bestemmingsplannen afgestemd zijn met het gemeentelijk niveau met het oog op de concrete uitvoering en dat er op een goede wijze wordt gecommuniceerd naar de belanghebbenden.

Tenslotte wordt de voorbereiding van de concrete uitvoering van het project op basis van een aantal project-MER's in de periode '98-'99 afgerond.

5. BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN

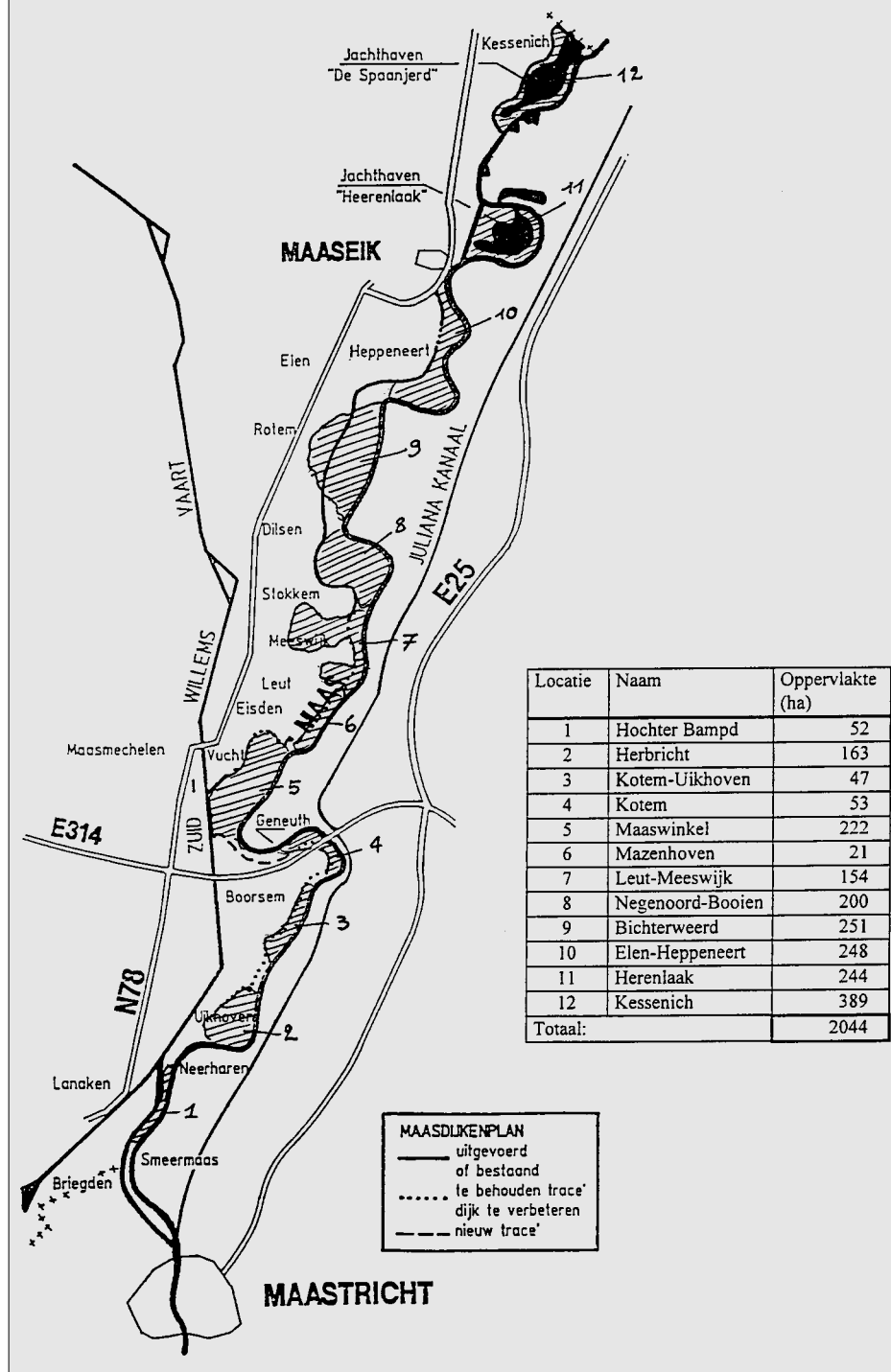
5.1. problematiek van de thalweg

De grens met Nederland wordt tussen Smeermaas en Stevensweert gevormd door de thalweg, dit is in de praktijk de lijn die gevormd wordt door de laagste punten in de rivier te verbinden.

Werkzaamheden waardoor de stroomgeul zich kan verleggen, kunnen in uitvoering van het tractaat van 8 augustus 1843 betref-

² zie toelichting in punt 7 'De projectorganisatie'

Figuur: De Gemeenschappelijke Maas in Limburg

fende de grensscheiding tussen België en Nederland slechts gebeuren in onderling overleg of met goedvinden van de andere partij. Vermits op een aantal lokaties verwacht wordt dat de thalweg zal verlegd worden, zullen dan ook de nodige initiatieven genomen worden om ter zake te overleggen.

5.2. interactie met de uitvoering van het grinddecreet

In uitvoering van het grinddecreet en van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 1994 tot uitvoering van het grinddecreet

werd in het herstructureringscomité een beslissing genomen inzake een ruimtelijke structuurvisie en met betrekking tot de uitwerking van de nodige maatregelen tot landschappelijk behoud en herstel van de grindwinningsgebieden. De grindwinningsgebieden situeren zich in 4 van de 12 (in punt 3 vermelde) lokaties.

Deze structuurvisie wordt mede bepaald door het beleidsplan dat door het grindcomité wordt opgesteld, ter verwezenlijking van de in voormeld decreet bepaalde doelstellingen.

De plannen die goedgekeurd werden, dienen de weg vrij te maken tot het bekomen

van bouw- en milieuvvergunningen m.b.t. grindwinnings- en de herstructurering van het betrokken gebied.

Zowel in het grindcomité als in het herstructureringscomité zetelen een aantal vertegenwoordigers van AROHM³, de afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, het Instituut voor Natuurbehoud en (enkel in het herstructureringscomité) AMINAL⁴, zij het uitsluitend met raadgevende stem.

In het najaar van 1995 werden vanuit de projectgroep Grensmaas de werkzaamheden en de doelstellingen toegelicht aan het herstructureringscomité, teneinde te bewerkstelligen dat de globale visie op de ruimtelijke structuur van het gebied, die via het grindcomité aan de Vlaamse regering ter goedkeuring zou voorgelegd worden, de uitwerking van het scenario "Levende Grensmaas" niet in het gedrang brengt.

Daarnaast werd vanuit de coördinatiecommissie Grensmaas een document, waarbij een aantal randvoorwaarden en uitgangspunten voor de gemeentelijke visies worden vastgelegd, aan het herstructureringscomité voorgelegd.

In de praktijk wordt vastgesteld dat er, met het opstarten van een projectteam binnen het herstructureringscomité, gewerkt wordt aan de concrete uitwerking van de ontwikkelde structuurvisie. Het projectteam heeft onder meer als opdracht om ervoor te zorgen dat coherentie nagestreefd wordt met de visie zoals die gevormd wordt door de projectgroep Grensmaas en die pas in het voorjaar van 1998 zal afgerond zijn.

5.3. interactie met het initiatief inzake ecologische impulsgebieden

Op 15 oktober 1996 besliste de Vlaamse regering om aan de bestaande, te verlenen initiatieven onder meer het ecologisch impulsgebied "Grensmaas" toe te voegen. In uitvoering van deze beslissing zullen een projectcoördinator en een medewerker contractueel worden aangeworven voor een periode die loopt tot eind 1998.

Het is duidelijk dat de werkzaamheden van dit team niet los kunnen staan van de ruimtelijke structuurvisie die door de Vlaams-Nederlandse projectgroep Grensmaas ontwikkeld wordt.

6. DE INTERREG-AANVRAAG

6.1. situering van Interreg als EU-steunfonds

Interreg kadert in het structuurbeleid van de Europese Unie, dat erop gericht is de Europese cohesie te versterken en te komen tot

³ AROHM: administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

⁴ AMINAL: administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer

een meer evenwichtige economische en sociale ontwikkeling binnen de unie. Interreg haalt zijn middelen uit de Europese structuurfondsen. Voor het Interreg II-programma, dat loopt voor de periode 1994 tot 1999, is in totaal 2,9 miljard ECU voorzien. Dit bedrag is te verdelen over meer dan 30 grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden, waaronder één aan de Nederlands-Duits-Belgische grens, de Euregio Maas-Rijn. Voor de Euregio Maas-Rijn is een bedrag van 36,04 miljoen ECU voorzien. De Euregio Maas-Rijn wordt gevormd door 4 subregio's. Hier gaat het om een project tussen twee subregio's, met name de beide provincies Limburg (Nederlands en Belgisch).

6.2. de aanvraag

Per projectvoorstel wordt slechts één aanvraagformulier ingediend; het aanvraagformulier dat alle relevante informatie van het totale project moet bevatten, is opgesteld binnen de Vlaams-Nederlandse projectgroep Grensmaas. De aanvraag wordt ondertekend door beide projectpartners, zijnde:

voor Nederland : de Geputeerde Staten van Limburg, vertegenwoordigd door de project-directeur Maas, mr. J. H. Huurman;
voor Vlaanderen : het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door ir. Fernand Desmyter, secretaris-generaal van het departement Leefmilieu en Infrastructuur (LIN) van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, die daartoe gemachtigd werd door de Vlaamse regering.

Per projectvoorstel dient één van de projectpartners te worden aangeduid als projectcoördinator. In het betrokken project werd het Nederlands projectbureau Grensmaas aangeduid als projectcoördinator; dit projectbureau stuurt het Grensmaasproject aan Nederlandse zijde.

In de Interreg-aanvraag kreeg het project als naam: 'Grensmaas: toekomst voor een grensrivier. Vlaams-Nederlandse samenwerking in de Grensmaasvallei'.

6.3. de Vlaamse inbreng

Het totale Vlaams-Nederlandse Grensmaas-project, d.i. de studie- en planningsfase, wordt geraamd op 4.591.000 ECU; de Vlaamse inbreng daarin bedraagt maximaal 948.000 ECU. Een gedeelte van dit bedrag zal terugbetaald worden via Interreg II. Bij het indienen van de aanvraag moet de co-financiering gewaarborgd zijn, inclusief de substantiële eigen bijdragen van de begunstigen.

De Vlaamse inbreng in het project wordt gespreid over 4 jaar (1995 t/m 1998) en omvat:

- personeelskosten:	200.000 ECU
- vervolgstudie natuurontwikkeling:	53.000 ECU
- haalbaarheidsstudie:	295.000 ECU
- planmatige implementatie:	210.000 ECU
- project-MER's:	105.000 ECU

- uitvoering communicatieplan:	79.000 ECU
- ondersteuning procedure gewestplanherziening:	6.000 ECU

De eigen financiering voor het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt gehaald uit respectievelijk het Milieu- en Natuurfonds (MINA-fonds) en het Vlaams Infrastructuurfonds (VIF); de nodige waarborgen ter zake werden bij de aanvraag gevoegd in de vorm van attesten, getekend door de bevoegde ministers Kelchtermans en Baldewijns.

6.4. procedure

Het projectvoorstel werd ingediend bij de projectmanager uit de regio waar de projectcoördinator gevestigd is, in dit geval te Maastricht.

Een afschrift van het originele aanvraagformulier werd bezorgd aan de projectmanager uit de regio die eveneens bij het project betrokken is.

Het voorstel werd technisch doorgenomen op de vergadering van de regionale Interreg-projectmanagers.

Vervolgens werd het voorstel besproken en in eerste instantie goedgekeurd door het Bestuur van de Stichting Euregio Maas-Rijn. In het Bestuur zetelen van Belgische kant de gouverneur van de provincie Limburg, twee deputé's van de provincieraad van de provincie Limburg (P. Schiepers en J. Dufaux), de kabinetschef van de gouverneur en de regionale Interreg-projectmanager.

De Interreg-tussenkomenst is de som van de bedragen die aan het project toegewezen worden door de betrokken subregio's (Belgisch, resp. Nederlands Limburg) uit de middelen, waarover zij beschikken in het kader van Interreg II.

Naargelang het belang dat de subregio's aan het project hechten en rekening houdend met het aantal ingediende projecten en de beschikbare middelen, kan dus een afwijkend percentage van tussenkomenst resulteren.

In elk geval kan de subsidiëring maximaal 50% van de projectkosten bedragen.

De definitieve beslissing over het voorstel werd op 21.04.1997 genomen door de Interreg-stuurgroep: aan het project werd een subsidie van 1.474.000 ECU toegekend.

6.5. aandachtspunten

6.5.1. terugsvalscenario

In de discussie binnen de projectorganisatie (coördinatiecommissie, projectgroep) ging men er aan Vlaamse kant aanvankelijk van uit dat Vlaanderen in ruil voor de bereidheid om mee te werken aan dit weliswaar grensoverschrijdend, maar toch oorspronkelijk en hoofdzakelijk Nederlands project, zou kunnen genieten van een maximale subsidiëring door de EU. Aangezien deze steun maximaal 50% van de projectkosten be-

draagt, werd het principe gehuldigd van : "één frank EU-bijdrage voor één frank eigen inbreng".

Vermits er terzake evenwel geen garanties zijn, en dit om diverse redenen zoals bijvoorbeeld de grootte van de totale Interreg-pot versus het totaal aantal projecten of tengevolge van de opdeling van de middelen over verschillende thema's, enz., werd op de bijeenkomst van de coördinatiecommissie van 6 september 1995 beslist: "... dat het project nu ingediend wordt in de veronderstelling van 50% financiering.

Als dit niet lukt neemt, gezien de intentieverklaring, ook het Vlaamse Gewest genoegen met een beperktere bijdrage vanuit Interreg II.

De Interreg-bijdrage wordt dan over de 2 partners verdeeld in evenredigheid met de eigen inbreng."

Ingevolge deze beslissing werd dan ook een overeenkomst gesloten met de Nederlandse projectpartner; de afgesproken 80/20-verdeling (80% van de subsidie voor Nederland en 20% voor Vlaanderen) stemt daarmee overeen.

In elk geval werd er op voorhand rekening mee gehouden dat een verminderde Interreg-bijdrage een hogere eigen inbreng impliceert, wil men het project ongewijzigd doorvoeren.

6.5.2. participatie van de provincie Limburg

Aanvankelijk werd aan Vlaamse kant voorzien dat ook de provincie Limburg financieel zou participeren in het project. Meer bepaald ging het om een bedrag van 79.000 ECU om een communicatieplan op te zetten naar de betrokken gemeenten toe.

In een latere fase verwees de provincie voor de uitvoering van de bedoelde communicatie naar het herstructureringscomité.

Vermits enerzijds het herstructureringscomité niet in het project betrokken was en anderzijds het werkingsgebied van het Grensmaasproject ruimer is dan dat van het comité, werd besloten - aangezien het in se om een natuurontwikkelingsproject gaat - dit communicatieplan te laten opstellen door LIN, meer bepaald door de afdeling Natuur van AMINAL, in samenwerking met de departementale coördinator communicatie en de uitgaven te voorzien op het MINA-fonds. In elk geval blijft de provincie Limburg instaan voor de logistieke ondersteuning van de projectorganisatie.

7. DE PROJECTORGANISATIE

Zoals vastgelegd in de intentieverklaring verlopen de werkzaamheden op twee niveaus, met name een bestuurlijk en een operationeel kader.

Het bestuurlijk kader wordt gevormd door de Vlaams-Nederlandse coördinatiecommissie Grensmaas; de commissie vergadert drie à vier maal per jaar en heeft als opdracht om de voortgang van de activiteiten in de

projectgroep te stimuleren en daarvoor de nodige middelen te genereren. Op strategische momenten kan de coördinatiecommissie uitgebreid worden met bestuurlijke vertegenwoordigers.

Het operationeel kader wordt gevormd door de Vlaams-Nederlandse projectgroep Grensmaas, die ongeveer maandelijks vergadert. De opdrachten zijn:

- optimale informatievoorziening over de voortgang van de eigen plannen en programma's m.b.t. de Grensmaasvallei;
- afstemming van de beleidsontwikkeling en de daarmee samenhangende onderzoeken;
- opstellen van een ruimtelijke structuurvisie voor de Grensmaasvallei.

8. DE PRAKTISCHE UITWERKING EN OPVOLGING AAN VLAAMSE ZIJDE

8.1. de aanpak tot eind '97:

Na de ondertekening van de intentieverklaring werd in eerste instantie aandacht besteed aan het operationeel maken van de overlegstructuren.

Zowel in de coördinatiecommissie als in de projectgroep zijn diverse instanties betrokken, hetzij op het bestuurs-, beleids- of uitvoerend niveau; het betreft:

- AMINAL, met de afdelingen
Natuur
Algemeen Milieu- en Natuurbeleid
- AWZ⁵, met de afdelingen
Maas en Albertkanaal
Beleid Havens, Waterwegen en Zeewezen
- AROHM, met de afdelingen
Rohm Limburg
Ruimtelijke Planning
- de administratie Economie van het departement EWBL⁶, met de afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie (ANRE)
- de provincie Limburg

Zoals vermeld worden op strategische momenten bestuurlijke vertegenwoordigers van de betrokken ministers en de provincie uitgenodigd voor de vergaderingen van de coördinatiecommissie.

Teneinde op een gecoördineerde manier aan het grensoverschrijdend overleg in het kader van het Grensmaasproject te kunnen deelnemen, werd de leiding van de Vlaamse delegatie toevertrouwd aan de afdeling Coördinatie Beleidsvoorbereiding van het secretariaat-generaal van LIN.

Indien nodig worden de vergaderingen van de coördinatiecommissie of de projectgroep voorafgegaan door een intern 'Vlaams' vooroverleg, waarop de meningen kunnen afgestemd worden.

Op het ogenblik dat een eerste inhoudelijke beoordeling van het Nederlandse MER-rap-

port verwacht werd van de Vlaamse delegatie in de projectgroep, werden een bijkomend aantal betrokkenen voor het overleg uitgenodigd; het betreft o.m. de VMW (die, gelet op een reeks grondwaterwinningen in het gebied, ten eerste geïnformeerd wenst te worden van de verwachte effecten van de geplande ingrepen), de afdelingen Land en Water van AMINAL en de Intercommunale Maatschappij voor de Ruimtelijke Ontwikkeling in Limburg (IML).

Het secretariaat van de grensoverschrijdende structuren wordt waargenomen vanuit het secretariaat-generaal van de Benelux Economische Unie.

8.2. de verwachte wijzigingen vanaf begin '98:

Zoals hiervoor aangegeven in de punten 5.2 en 5.3 zijn binnen het Vlaamse gewest nog initiatieven lopende of in ontwikkeling, die betrekking hebben op de uitwerking van een ruimtelijke structuurvisie voor ten minste een gedeelte van het gebied dat het voorwerp uitmaakt van het Grensmaasproject. Ondanks de vertegenwoordiging in de bestaande structuren en de reeds beschikbare communicatiekanalen werd begin 1997 vastgesteld dat er onvoldoende afstemming is tussen de ontwikkelde ruimtelijke visie en de aanzet tot concrete uitwerking daarvan binnen het herstructureringscomité en het Grensmaasproject.

Een bijkomende handicap in dit verband is het moeilijk te overbruggen tijdsverschil tussen beide initiatieven: in het Grensmaasproject wordt nog volop gestudeerd, terwijl in de grindwinlocaties de exploitaties opgestart worden en aan een hoog tempo ontgrindingen gebeuren en dus ook de herstructurering ingezet is.

Zowel door de Vlaamse regering in haar beslissing van 19.12.1996 m.b.t. het Interreg-dossier als door de coördinatiecommissie in haar conclusies van 24.01.1997 werd als opdracht geformuleerd: 'het uitwerken van een nauw samenwerkingsverband, bij de concrete vastlegging van te nemen maatregelen in de Grensmaasvallei, tussen de Vlaams-Nederlandse projectgroep Grensmaas, het projectteam opgericht door het herstructureringscomité en het projectbureau in het kader van het ecologisch impulsgebied Grensmaas'.

Vanuit de afdeling Coördinatie Beleidsvoorbereiding werden sinds maart '97 acties ondernomen om te komen tot een 'Vlaams Projectbureau Grensmaas', naar het voorbeeld van de aanpak aan Nederlandse zijde.

Met vertegenwoordigers van alle betrokken instanties werd een stuurgroep samengesteld; hierin zetelen, naast de leden van de coördinatiecommissie, ook mensen van het herstructureringscomité en de Intercommunale maatschappij voor de Ruimtelijke Ontwikkeling in Limburg.

Na enkele vergaderingen van de stuurgroep werd overeenstemming bereikt over twee documenten: één m.b.t. de projectfiche voor het op te richten projectbureau en één over het functieprofiel van de projectdirecteur, die de leiding van het projectbureau op zich zal nemen.

Teneinde ervoor te zorgen dat de projectdirecteur niet op voorhand zou bestempeld worden als 'groene jongen' of 'afgevaardigd door de grindsector', werd overeengekomen om een geschikt persoon aan te werven op contractuele basis.

Vanuit het herstructureringscomité werd voorgesteld om de aanwerving te doen en dus de kosten te laten dragen door het Grindfonds. Wel zal de afdeling Coördinatie Beleidsvoorbereiding inspraak hebben bij de aanwerving en zal de projectdirecteur voor de duur van zijn contract ter beschikking gesteld worden van deze afdeling; de inhoudelijke aansturing zal gebeuren door voormelde stuurgroep.

Ter zake werd een ontwerp van protocol opgemaakt tussen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (departement LIN) en het herstructureringscomité.

In het projectbureau zullen medewerkers vanuit het Grensmaasproject (AWZ en AMINAL), het ecologisch impulsgebied Grensmaas en het herstructureringscomité minstens op deeltijdse basis samenwerken, zodat de verdere uitwerking en concretisering van de ruimtelijke structuurvisie voor het Grensmaasgebied kan gebeuren met instemming van alle betrokken partijen.

Zowel bij AWZ als bij AMINAL werden enige tijd geleden contractuele medewerkers voor de duur van twee jaar aangeworven om voltijds in het Grensmaasproject ingeschakeld te worden.

Zoals eerder vermeld zijn eveneens in het herstructureringscomité en in het kader van het ecologisch impulsgebied Grensmaas interne projectteams voorzien.

Eind 1997 wordt de goedkeuring van dit initiatief door het kabinet van minister Eric Van Rompuy verwacht en kan de selectieprocedure voor de projectdirecteur gestart worden.

Gehoopt wordt dat het zwaartepunt van de werkzaamheden m.b.t. de ontwikkeling en uitwerking van de ruimtelijke structuurvisie in het Grensmaasgebied zich vanaf het voorjaar van 1998 bevindt in het Vlaams projectbureau.

Daar zal ook de voorbereiding en uitvoering van het communicatieplan gebeuren.

*ir. M. ODOU
Min. VI. Gem. / LIN /
afd. Coördinatie Beleidsvoorbereiding
Graag de Ferraris-gebouw
E. Jacqumainlaan 156/b2
1000 Brussel*

⁵ AWZ: administratie Waterwegen en Zeewezen

⁶ EWBL: departement Economie, Werkgelegenheid en Landbouw